

DRINSKE MUČENICE

Informativni bilten Vicepostulature

God. X., br. 19, srpanj 2018.

Blažene s. Jula Ivanišević i četiri susestre

UVODNA RIJEČ

Biti svet, „svaki na svojem putu“ 3

U HODU S CRKVOU

Pobudnica „Radujte se i kličite“
i poziv na svetost..... 4

PROMIŠLJANJE O BLAŽENICAMA

Zajednica na putu svetosti..... 7
Euharistija i mučeništvo 10

INTERVJU

Svetost moguća u našoj svakodnevici..... 12
Miljenice neba..... 16

DOGAĐAJI

Priznanje biltenu „Drinske mučenice“ 17
Sestrama u Binču medalja za
humanitarni rad 17
Posjet Vrhovne Glavarice rodnim
župama Blaženica 18
Proslavljen patron župe u Palama 19
Mučenice na reljefu vrata katedrale
u Novom Mestu 19

PUTEVIMA BLAŽENICA

Austrijski biskupi u svetištu Blaženica..... 20
Hodočašće svećenika Banjolučke biskupije ... 20
Hodočašće Postirana putevima Mučenica 21
Dojmovi sestara hodočasnica
iz Engleske 22
Mučenice dobile nove štovatelje 24
„Pisma“ prvopričesnika Mučenicama 25

MILOSTI I USLIŠANJA 26

IZ ŽIVOTA DRUŽBE

Središnja proslava 150. obljetnice Družbe 28

MOLITVA..... 31

Informativni bilten Vicepostulature
bl. s. M. Jule Ivanišević i
četiriju susestara
br. 19, srpanj 2018.Bilten izlazi dva puta godišnje,
s dozvolom redovničkih
poglavaraIzdavač:
Vicepostulatura
bl. Drinskih mučenicaGlavna i odgovorna urednica:
s. M. Ozana KrajačićUredničko vijeće:
s. M. Antonela Rašić
s. M. Tea Barnjak
Ljubica Pribanić
Dinka Parlov
Mirjana Holjevac
Krešo Bello
Ivan BabićZadnja stranica:
Sestre iz Brazila na DriniGrafička priprema:
Senka Blažeković

Tisak: Denona d.d.

Biti svet, „svaki na svojem putu“

Potaknuti najnovijom pobudnicom pape Franje *Gaudete et exsultate*, za temu ovog broja biltena odabrali smo svetost. Mnogo je poticajnih i konkretnih smjernica u pobudnici ponuđeno. Zaustavit ćemo se na nekima od njih. Želja nam je pročitati i ispraviti naše vlastito poimanje svetosti, koje je nerijetko površno i iskrivljeno.

Prvi naglasak jest da svetost ne „stvaramo“ mi, već je ona sâm Bog u nama. Svetost je dopustiti Isusu da živi svoj život u nama: svoju poniznost i svoje predanje Ocu, svoje čovjekoljublje i svoju milosrdnu ljubav prema grešnicima, svoje umiranje i svoje uskrsnuće. Što je više Isusa u nama, isticali su sveci, to smo svetiji.

Koncil je osobito istaknuo – a papa Franjo u pobudnici tu misao preuzeo i potvrdio – da smo svi pozvani na svetost, ali svaki u svom zvanju, „svaki na svojem putu“ (LG 11, GE 11). Sveci su nam dani da nas ohrabre: *moguće je ići naprijed, za Kristom i s Kristom, unatoč svemu*. Tako je ohrabrujuće čuti da su oni imali i slabosti, da nije bilo sve dobro i savršeno što su činili, ali, unatoč svemu, nastavili su ići naprijed i omiljeli su Bogu.

Svaki na svojem putu, i po svojemu, ne po tuđemu. To, pak, konkretno znači: svaki je od njih ostvarivao onaj jedinstveni i neponovljivi plan koji je

Otac želio za njega od vječnosti (usp. GE 13). Što je to Otac želio, a želi i danas od svakoga od nas? Njegova želja jest – i to znači biti svet – da svaki utjelovi u određenom trenutku povijesti jedan vid evanđelja (usp. br. 19), učini vidljivim nešto od ljepote Isusove duše i njegova života, onako kako ga Duh Sveti nadahnjuje. Jasno, ne sam, već u zajednici i sa zajednicom koja mu je dana: Crkva, redovnička zajednica, župna zajednica, obitelj.

No, ni tada, živeći u zajednici, taj pojedinac neće oponašati druge, pa ni svece, nego će trajno nastojati prepoznati *svoj put*, dajući na tom putu ono najbolje od sebe (usp. br. 13). Uvijek duboko svjestan da biti svet znači predano i ponizno, oduševljeno i radosno, čvrsto i uvjerljivo – ići za Kristom, *svaki na svojem putu*.

I tada će se ostvariti ono što kaže Papa u pobudnici: Svaki je svetac – i svaki kršćanin, redovnik, redovnica, vjernik laik – jedno poslanje (usp. br. 19).

I život naših Blaženica bio je poslanje. Došle su do svetosti i do mučeništva upravo zato jer su imale hrabrosti ustrajati na *svojem putu*, putu evanđelja, unatoč cijeni koju su pritom morale platiti.

s. M. Ozana Krajačić, FDC

Pobudnica „Radujte se i kličite“ i poziv na svetost

Priredio Krešo Bello

Početak travnja 2018. u Vatikanu je objavljena apostolska pobudnica pape Franje *Gaudete et exsultate (Radujte se i kličite)*. Papa želi u svakom kršćaninu iznova probuditi svijest da je pozvan na svetost. Moja prva pomisao bila je da se taj poziv ne može odnositi na mene, jer poznajem svoje slabosti, pogreške i padove. No, da nas ohrabri, Bog nam daje svece, a po njima i poruku za naš put svetosti, ističe se u pobudnici: „Da bismo prepoznali koju nam poruku Gospodin želi uputiti posredstvom jednog sveca, ne treba se zaustavljati na pojedinostima i sit-

nicama, jer se tamo također mogu pronaći slabosti i pogreške. Nije sve što je neki svetac rekao u potpunosti u skladu s Evanđeljem, kao što nije savršeno ni sve što je činio. Ono što treba promatrati jest njegov život u cijelosti, njegov unutarnji hod posvećenja, onaj lik u kojemu se ocrta nešto od Isusa Krista“ (br. 22).

Papa daje vrlo praktične upute kako hoditi prema svetosti i kako prepoznati svetost. Poziva nas da se vratimo „slušanju Isusa, sa svom ljubavlju i poštovanjem koje zaslužuje naš Učitelj“ (br. 63). Poziva nas na put Blaženstava (usp. Mt 5,3-10). Svatko od nas može u pojedinom Blaženstvu pronaći uputu za vlastiti hod, te uskliknuti: To je moja svetost!

Blaženi siromašni duhom, njihovo je kraljevstvo nebesko. To su oni koji imaju siromašno srce, jer samo u takvo srce može ući Isus s trajnom novošću. Papa to povezuje s onim što sveti Ignacije Lojolski naziva „svetom ravnodušnošću“: da u svemu što je prepušteno izboru naše slobodne volje ostanemo neopredjeljeni, tako da „ne volimo zdravlje više od bolesti, bogatstvo više od siromaštva, čast više od sramote, dug život više

od kratka života, pa tako i u svemu ostalom“ (br. 69). „Biti siromašan u srcu, to je svetost“ (br. 70).

Blago krotkima, jer će baštiniti zemlju. Prisjećajući se Isusovih riječi: „Učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca“ (Mt 11,29), Papa nas potiče da ne gledamo s osjećajem superiornosti na ograničenost drugih te da na njihove mane uzvratimo s nježnošću koju Bog ima prema nama. Pri tome podsjeća na sv. Tereziju iz Lisieuxa: za nju se „savršena ljubav sastoji u podnošenju tuđih mana, ne čudeći se nimalo njihovim slabostima“ (br. 72). „Reagirati s poniznom blagošću, to je svetost“ (br. 74).

Blago ožalošćenima, oni će se utješiti. Trećim blaženstvom papa Franjo nas poziva sagledavati stvari realno, ne bježeći od situacija u kojima je prisutna patnja, već hrabro sudjelovati u boli i patnji naših bližnjih. „Znati plakati s drugima, to je svetost“ (br. 76).

Blago gladnima i žednima pravednosti, oni će se nasititi. Snažnim izrazima gladi i žeđi, prvotnim čovjekovim potrebama, Isus poziva da jednakim žarom težimo i za pravdom. No, ta pravda nije ona koju svijet traži, kaže Papa, koja je često uprljana sitnim sebičnim interesima. Isusova pravda se ostvaruje kada mi donosimo pravedne odluke i kada tražimo pravdu za siromašne i slabe. Tada se utažuje i naša glad i žeđ. „Tražiti pravednost

gladni i žedni, to je svetost“ (br. 79).

Blago milosrdnima, oni će zadobiti milosrđe. Matejevo zlatno pravilo kaže: „Sve, dakle, što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima“ (Mt 7,12). Papa podsjeća na dva vida milosrđa: prvi je pomagati i posluživati druge, a drugi je opraštati i razumjeti druge. „Davati i praštati sastoji se u pokušaju ponavljanja onoga malog odsjaja Božjeg savršenstva u našem životu, koji dariva i prašta na preobilan način“ (br. 81). „Gledati i djelovati milosrdno, to je svetost“ (br. 82).

Blago čistima srcem, oni će Boga gledati. U Bibliji srce predstavlja naše istinske nakane, ono što zaista u dubini tražimo i želimo. „Kada srce ljubi Boga i bližnjega, kada je to njegova istinska nakana, a ne samo prazne riječi, tada je to srce čisto i može gledati Boga... Sačuvati srce čistim od svega onoga što onečišćuje ljubav, to je svetost“ (br. 86).

Blago mirotvorcima, jer će se sinovima Božjim zvati. Čudesno je obećanje koje Isus daje onima koji se zauzimaju u širenju mira: „zvat će se sinovima Božjim“ (Mt 5,9). No, kako primjećuje papa Franjo, nije lako graditi evanđeoski mir „koji nikoga ne isključuje, već pridružuje i one koji su malo čudni“ – teške i komplicirane, one koji traže pažnju, koji su drugačiji, koje je život pokosio ili koji imaju neki drugi interes. „Sijati mir oko sebe, to je svetost“ (br. 89).

Blago progonjenima zbog pravednosti, njihovo je Kraljevstvo nebesko. Papa pojašnjava kako „svetac nije „ekscentrična“ osoba, „otkačena“, koja „zbog svoje oholosti, negativnosti i zamjeranja biva nepodnošljiva“. Ni Kristovi apostoli nisu bili takvi, već su, kažu Djela apostolska, uživali naklonost naroda, iako su ih neke vlasti zatvarale i progonile. Upravo zato križ jest i ostaje „izvor dozrijevanja i posvećivanja“. „Prihvatiti

svaki dan put evanđelja unatoč tome što će nam to stvarati probleme, to je svetost“ (br. 94).

Biti svet, kaže papa Franjo, ne znači „imati sjaj u očima zbog navodne ekstaze“, nego imati širom otvorene oči koje u svakom čovjeku vide dostojanstvo koje je Bog u njega utisnuo. Ako vidim ili sretnem „neku osobu kako spava na otvorenom, u hladnoj noći, mogao bih osjetiti da je taj smotuljak

nešto nepredviđeno što me ometa, neki besposleni prijestupnik, prepreka na mom putu, uznemirujući ubod na moju savjest, problem koji bi trebali riješiti političari, a možda i otpad koji prlja javni prostor“ (br. 98). No, pozvan sam reagirati kao istinski kršćanin, koji u tom čovjeku prepoznaje stvorenje koje Otac neizmerno ljubi, prepoznaje sliku Božju, prepoznaje brata kojeg je zajedno sa mnom Krist otkupio.

Kada promatramo blažene Drinske mučenice u svjetlu Blaženstva, u jednostavnosti njihovih života možemo prepoznati svetost. Siromašne u srcu: primale su svakoga u svoj dom na Palama. Reagirale su s poniznom blagošću na svakodnevne izazove života u zajednici. Znale su plakati s drugima koji su tražili utjehu u njihovu samostanu. Tražile su pravednost za druge bez obzira na vjeru i naciju, makar su i same doživjele nepravdu. Gledale su i djelovale milosrdno, hraneći kruhom i znanjem svakoga.

Sačuvale su srce čistim od svega što onečišćuje ljubav, i to po cijenu života. Sijale su mir oko sebe svojom tihom i nenametljivom ljubavlju. Kada su bile prognane iz samostana, nastavile su svoj put evanđelja, iako svjesne da će im to stvarati probleme. To je svetost koja nas poziva da i mi krenemo tim putem. 🌸

Zajednica na putu svetosti

s. M. Pia Herman, FDC

U apostolskoj pobudnici *Gaudete et exsultate (Radujte se i kličite)* papa Franjo želi snažno podsjetiti sve vjernike da su pozvani na svetost i potaknuti ih i ohrabriti da bez straha, odvažno krenu tim putem. Svetost se može živjeti u veoma različitim okolnostima – u svim okolnostima – i na različite načine. Zbog toga je važno da svaki vjernik prepozna vlastiti put, te da se ne umara oponašajući nešto što nije namijenjeno njemu, kaže Papa (usp. br. 11).

Za svakoga je Bog pripremio specifičan put. Tuđi nas primjeri, osobito primjeri velikih svetaca, trebaju potaknuti i motivirati, iako ne trebamo biti opterećeni mišlju da ih moramo imitirati. Želimo ovdje rasvijetliti jedan specifičan naglasak u kojemu nam blažene Drinske mučenice sa svojom osobitom sudbinom mogu biti osobit znak nade.

Nabrajajući obilježja svetosti, Papa naglašava da se ona ostvaruje u zajednici. Kada je čovjek osamljen, đavolski su nasrtaji jači. I tu, u br. 114, kaže nešto na čemu se želimo zaustaviti: „U više je slučajeva Crkva proglasila svetima zajednice koje su herojski živjele evanđelje i koje su Bogu prikazale živote svih svojih članova.“ Blažene Drinske mučenice jedan su

od takvih fascinantnih slučajeva. Niti jedna od njih nije zakazala, nije posustala, nije se opredijelila za nešto drugo. Čitava samostanska zajednica – svih pet sestara – proslavljena je krunom mučeništva i okrunjena nazivom *blažene*, a vjerujemo doskora i nazivom *svete*.

Kada malo zastanemo nad tom činjenicom, učas ćemo u srcu i u razumu osjetiti zadivljenost i nevjerojatnu začuđenost. Osobito ako pogledamo današnje redovničke zajednice, obitelji i druge vrste zajednica koje često nisu ono što bi trebale biti te umjesto da svoje članove potpomažu i uče napredovati u vjeri i ljubavi, postaju zaprjeka tom napredovanju.

Na Palama, na mjestu nekadašnjeg samostana

No zbog toga su nam blažene Mučenice još dragocjenije i njihovo svjedočanstvo je iznimno važno: ne samo da se svetost može postići unutar zajednice, nego je može postići čitava zajednica, a ne samo pojedinci. Obično težinu i poteškoće života u zajednici promatramo kao teret i muku, a ako imamo vjeru onda i kao križ koji nas može približiti Bogu.

Papa u točki 141 citira sv. Ivana od Križa, koji kaže: „Živiš s drugima kako bi te obradili i uvježbavali u krjepostima.“ Zaista, potrebno je puno poniznosti, podnošenja, strpljivosti i krotkosti kako bi se pretrpjelo one oko sebe, a potrebna je znatna razina duhovne i ljudske zrelosti i svetosti kako bi ih se podnosilo u ljubavi i ljubilo.

Zasigurno ni u redovničkoj zajednici na Palama nije uvijek sve bilo kako poučava Isus. Ni sveti nisu uvijek sveti u svim svojim postupcima. I

oni su postupno i tegobno rasli u vjeri, nadi i ljubavi, te su se morali mučiti sa svojim grijesima, zloćom, tvrdocjom, strahovima, zavišću, ohološću, malodušnošću, nevjerom i ostalim niskostima. U zajednici se, osim s takvim svojim stanjima i manjkavostima, neminovno moramo suočavati i nositi i sa svim tuđim nedostacima, sličnima, ali i drugačijima od naših.

Često nas te naše vlastite i tuđe negativnosti toliko zaokupe da svoju, tuđu i našu zajedničku situaciju vidimo beznadnom, a svaku molitvu, borbu i nastojanje oko obraćenja i evanđeoskog života, unaprijed propalima. Tada se zajednice raspadaju, osobe udaljavaju, veze i brakovi pucaju, redovnički život postaje blijeda slika onoga što bi trebao biti. Članovi ostaju ogorčeni, bez snage, bez volje, nažalost, nekada i bez vjere.

No, Drinske mučenice nam pokazuju da ne mora biti tako. Kao prvo, ohrabrujuća je već činjenica da su sve članice jedne zajednice blažene. Kao drugo, ohrabrujuće je da su do blaženstva stigle zajedno, istim činom i istim opredjeljenjem, a ne svaka zasebno kroz dugi tijek vremena, iako bi, naravno, i to bilo iznimno postignuće jedne zajednice.

Kao treće, konac života Drinskih mučenica jasno pokazuje da zajednica koja se pouzdaje u Krista, u ključnome trenutku može odigrati pre-

sudnu ulogu u životu pojedinca, pa ako je ranije možda bila i nesavršena. Kao četvrto, njihova nam situacija doslovce govori da zajednica može nositi svoje članove, olakšati im donošenje ključnih i najtežih odluka i ponijeti ih snagom zajedničke vjere i zajedničke odluke. Kao peto, kazuje da zajednica može ponijeti i podnijeti slabost pojedinca i pomoći mu nadvladati svoja ograničenja i strahove koji bi mu, da se u istoj situaciji našao sam, možda bili nesavladivi.

Kao šesto i najvažnije, svjedoči ono što često premalo zapažamo i u što nekada ne vjerujemo - da u zajednici i kroz zajednicu snažno djeluje Bog. Ovo se u zajednici s Palama očitivalo u najgorim i najtragičnijim trenucima njezine povijesti. Kao sedmo, upravo zbog toga Drinske mučenice svjedoče da su čvrsta vjera u Krista i međusobno hrabrenje i podupiranje u dobru srž „uspjeha“ njihove zajednice i snaga koja je dovoljna da ljudsku tragediju preobrazi u potpunu pobjedu.

Kao osmo, moramo istaknuti primjer predstojnice s. Jule, koja je bila poglavarica te peteročlane zajednice. Kao i danas, i tada je puno toga ovisilo o onome tko je na čelu. Ona je bila prva, istinski vođa i pastir u trenucima kada su vukovi napali njezino stado. Ona je našla rješenje i svojim je primjerom uspjela privući sve se-

stre da je slijede. Da je u samostanu na Palama bila loša i nemarna poglavarica, teško da bi je sestre u onom kaosu slijedile.

Vidimo da se puno ohrabrenja može izliti iz njih na nas. One nas na svoj način uče snazi i smislu života u zajednici. Dijelile su život i smrt, najveću nesreću i najveću sreću. Kao što su živjele i umrle zajedno, tako i u nebeskoj proslavi u očima Crkve i danas žive i svjedoče zajedno.

Iako možemo štovati svaku zasebno, ipak najčešće štujemo upravo svih pet zajedno. I to je deveti naglasak koji želimo staviti: duboko zajedništvo ostvareno na zemlji ne samo da ovdje olakšava život i pomaže na putu prema Kristu, nego se prenosi i u Nebo: kako su zajedno i za istoga Zaručnika živjele i umrle, tako su zajedno i proslavljene i od strane Crkve zajedno čašćene kao pet Zaručnikovih veoma mudrih djevoja. Zemaljsko zajedništvo skovano oko vjere u Krista stoga ima i eshatološko značenje i „trajanje“.

Svakome koji čita ove retke ostavljamo na daljnje promišljanje da za sebe i za zajednicu i zajednice u kojoj živi pronađe još toga po čemu ova blažena redovnička zajednica, njemu i njegovoj zajednici, može biti primjer, poticaj i utjeha, dok se nosi sa svojim, tuđim i zajedničkim dobrom i zlom. 🌸

Euharistija i mučeništvo

vlč. Anton Štrukelj (Ljubljana)

„Povijest Crkve, prava povijest Crkve, povijest je svetaca i mučenika. To su proganjani mučenici“, rekao je papa Franjo u propovijedi na svetoj misi 21. travnja 2015. godine. A u pobudnici Radujte se i kličite dodaje: „Progonstva nisu stvar prošlosti, nego se događaju i danas, bilo na okrutan način kod suvremenih mučenika, bilo na profinjen način zbog klevete i laži“ (br. 94).

Tim riječima papa Franjo poziva svakog kršćanina da istinski i odgovorno živi svoj kršćanski poziv. Ne samo u vrijeme mira, nego i u progonstvu – pozvan je dati svjedočanstvo sve do prolijevanja krvi, ako to Bog hoće. Na pamet mi padaju riječi koje je Hans Urs von Balthasar zapisao 1966., a koje su i te kako aktualne za nas: „Po Kristovu nauku stanje progonstva je uobičajeno stanje za Crkvu u svijetu, a mučeništvo kršćanina je njegov uobičajeni način svjedočenja.“ To ne znači da bi Crkva trebala biti trajno i posvuda proganjana, nego ako negdje trpi progonstvo, da se sjeti da ima udio u milosti koja joj je obećana: „Govorio sam vam ovo da se, kada dođe vrijeme, sjetite da sam vam rekao“ (Iv 16,4).

Sveti Ivan Pavao II. je u pobudnici *Nadolaskom trećeg tisućljeća* (br. 37) istaknuo da se Crkva prvog tisućljeća rodila iz krvi mučenika te da je na kraju drugoga tisućljeća Crkva opet postala Crkvom mučenika. I papa Franjo ne prestaje podsjećati da su

„mučenici najveći primjer gubljenja života za Krista. U dvije tisuće godina dugoj povijesti bezbrojna četa muškaraca i žena je žrtvovala život da bi ostala vjerna Isusu Kristu i njegovu evanđelju. I dan-danas, u mnogim dijelovima svijeta, postoji mnogo osoba – više no u prvim stoljećima – tolikih mučenika, koji daju svoj život za Krista, koji su spremno pošli u smrt samo da ne zaniječu Krista. To je naša Crkva. Danas imamo više mučenika no u prvim stoljećima!“ (Nagovor uz molitvu *Anđeo Gospodnji*, 23. lipnja 2013.).

Ratne 1941. godine, na zgarištu samostana na Palama pronađen je ciborij u kojemu se jasno vidi pet otisaka izgorjelih hostija. Ti otisci su trajan pečat da su blažene Drinske mučenice zajedno s euharistijskim Isusom žrtvovalе svoje živote. S tim u vezi spomenimo pobudnicu *Sacramentum caritatis (Sakrament ljubavi)* u kojoj papa Benedikt XVI. podsjeća na mučeništvo sv. Polikarpa, učenika sv. Ivana apostola i biskupa u Smirni:

kaže da je čitav dramatični događaj „opisan kao liturgija, štoviše, sâm mučenik postaje euharistijom“ (br. 85).

Zatim nastavlja: „Mislimo također i na liturgijsku sliku kojom sveti Ignacije Antiohijski opisuje svoje mučeništvo: on se smatra ‘Božjim žitom’ i čezne po mučeništvu postati ‘čistim kruhom Kristovim’. Kršćanin koji u mučeništvu prinosi svoj život, ulazi u puno zajedništvo s Vazmom Isusa Krista i tako zajedno s njime postaje euharistijom“.

Drugi vatikanski koncil u konstituciji *Lumen gentium*, govoreći o općem pozivu na svetost, vidi u liku mučenika savršenu ljubav i potpuno ostvarenje hoda za Kristom. U br. 42 podsjeća da su već od prvih kršćanskih vremena neki kršćani bili pozvani – i uvijek će, do konca svijeta, biti pozivani – dati „najveće svjedočanstvo ljubavi pred svima, osobito pred progoniteljima. Zato mučeništvo, po kojemu učenik postaje sličan Učitelju koji je slobodno prihvatio smrt

za spas svijeta i njemu se u prolijevanju krvi suobličuje, Crkva smatra osobitim darom i najvećim dokazom ljubavi. Iako je to dano malobrojnicima, ipak svi moraju biti spremni ispovjediti Krista pred ljudima te ga na križnom putu nasljedovati usred progonstva, koja Crkvi nikada neće nedostajati“.

Mučenik, dakle, ne umire za ideju, pa bila ona i uzvišena. On umire za Osobu, umire zajedno s Kristom, koji je već prije umro za njega. Snagu za to sebedarje crpi iz euharistije, te i sam postaje euharistijom.

Blažene Drinske mučenice su, snagom euharistijskog kruha, i same postale kruh razlomljen za život svijeta. Postale su ono čime su se hranile. Ostvarilo se ono što sv. Augustin spominje u svojim *Ispovijestima*, osluškujući Isusa gdje mu govori: „Ja sam hrana jakih: rasti pa ćeš me jesti. I nećeš ti mene pretvarati u sebe kao hranu, nego ćeš se ti promijeniti u mene“ (VII, 10, 16). ☀

Svetost moguća u našoj svakodnevici

Razgovor s učiteljem Josipom Ćulumovićem vodila Ljubica Pribanić

Gospodine Ćulumoviću, recite nam nešto o sebi i o svojoj obitelji. Koji su izazovi obiteljskog života danas, te kako se Vi i Vaša supruga nosite s njima?

Moje je ime Josip, imam 45 godina, oženjen sam dragom i milom ženom Majom. Supruga je kći nestalog branitelja iz Domovinskog rata. Unatoč velikoj boli kroz koju je prošla, nikoga nije zamrzila niti osudila, nego je dostojanstveno prigrllala svoj križ i oslonila se na Božju milost. Prolazeći s Gospodinom kroz tu patnju, on je pročistio njezino srce, a meni pokazao da svetost nije rezervirana za „tamo neke“, već je tu, pored nas, moguća u našoj svakodnevici.

U ljubavi odgajamo i našeg 13-godišnjeg sina Domagoja koji je dobio ime po svom djedu, Majinom ocu, za kojega su svi govorili da je živio „kao svetac“. Nestao je padom Vukovara i duboko vjerujemo da nas zagovara u nebu, jer je položio svoj život za domovinu kao mučenik.

Sa suprugom pokušavam svaki dan zajednički moliti kako bismo rasli u ljubavi prema Bogu i međusobno. Želim da naš brak bude putokaz i svjetlo drugim bračnim parovima, da vide da se evanđeoske vrednote mogu živjeti konkretno i vjerodostojno.

Učitelj ste razredne nastave. Što je to što Vas veseli u radu s učenicima?

Biti učitelj za mene nije samo zanimanje.

Ja to osjećam kao poziv. Osjećam radost i veselje kada uđem u razred. Učionica i zbornica mjesta su gdje mogu svjedočiti Božju ljubav, pokazujući osobnim primjerom kolegama, učenicima i njihovim roditeljima kako živjeti istinske vrjednote. Zato, kada bih mogao ponovno birati zanimanje, izabrao bih opet zvanje učitelja.

Biti učitelj danas vrlo je izazovno i teže nego prije, budući da su se u društvu izmijenile vrijednosti te je prestižnije *imati*, nego *biti*. Stoga je potrebno biti uvjerljiv, a za to se traži konkretna svetost. Današnji čovjek više vjeruje svjedocima nego govornicima i teoretičarima. Tako i u školi. Da bih učenicima bio uvjerljiv u zahtijevanju i osobnom primjeru toga *biti*, potrebna mi je snaga odozgor, koju svaki dan tražim u svetoj misi.

Prinosim svaki novi dan i sve situacije koje me taj dan očekuju.

Otvoreno priznajte da ste obraćenik. Posvjedočite nam o svom životnom putu i susretu sa živim Bogom.

Obraćenje sam doživio u dobi od 32 godine na jednom seminaru. Tada sam susreo i prihvatio živog Isusa, dopustio sam mu da uđe u sve predjele moga života, obiteljske i poslovne. Do tada nisam živio kršćanskim životom, iako sam primio sakramente. Živio sam po ljudskoj pravедnosti, ali daleko od Isusa, bez osobnog odnosa s njime.

U srednjoj školi počeo sam igrati poker aparate i sav sam džeparac trošio na tu ovisnost. Nisam se ustručavao uzimati bez znanja novac roditeljima da bih mogao utažiti tu strast, što me je dovelo i do laganja i neiskrenosti. Grijeh je vukao drugi grijeh. Iako je moje srce čeznulo za istinom i dobrotom, tijelo je vuklo na svoju stranu. Mijenjao sam i djevojke, i imao odnose s njima...

A kad ste se oženili, je li se tada nešto promijenilo?

U braku sam uvijek bio vjeran svojoj supruzi, ali smo se često svađali, a moj porok hazardnih igara samo je promijenio oblik u sportsko kladenje. Do trenutka mog obraćenja kladio sam se svakodnevno 7-8 godina. Nakon vjenčanja željeli smo dijete, međutim čekali smo do

rođenja našeg sina četiri i pol godine. Liječnici su rekli da nema nikakvih fizičkih smetnji. Tek tada, kad smo došli do zida, počela su iz mene izvirati prava egzistencijalna pitanja. Zanimljivo, tada sam počeo zapažati i prirodu oko sebe i njene ljepote: zalazak sunca, slapove, more, nebo, cvijeće... U meni se počeo buditi interes za „duhovno“, za duhovni život.

U rujnu 2005., na seminaru koji je vodio fra Zvezdan Linić, jako me dirnula i pogodila kateheza o grijehu. Osobito rečenica: „Budite svjesni da vi svojim grijesima ne ranjavate samo sebe, već i drugi, najbliži oko vas pate zbog vaših grijeha.“ U meni su odzvanjale i riječi moje, tada trudne, supruge: „Ako se nastaviš kladiti, a dolazi nam beba, i samo ti radiš, mi ćemo se rastati. Ja to više ne mogu trpjeti.“ Tada sam shvatio da u meni postoji grijeh. I da je ispovijed jedini lijek.

Na hodočašću u Goraždu

Nakon ispovjedi i odrješena osjetio sam veliku promjenu i lakoću u duši.

Tada ste se riješili i svoje ovisnosti o klađenju?

Da, molio sam Isusa da me oslobodi navezanosti na klađenje. Nakon te duhovne obnove i molitve za nartarnje iscjeljenje, Isus me oslobodio ovisnosti o klađenju. Počeo sam ići svaku nedjelju na misu i okretati svoj život prema Bogu. Poslušno sam slijedio riječi duhovnika i moj se život počeo mijenjati. Supruga i ja smo se sve rjeđe svađali, a sve više razumjeli.

Znam da ste vrlo aktivni u župi, na duhovnim obnovama... Svirate, pjevate, pišete pjesme... Osjećate li da su to plodovi vašeg obraćenja?

Neusporediv mi je život prije obraćenja i ovog sada hoda k svetosti. Ne može se usporediti sadašnja radost s onom radošću koja se temeljila samo na naravi i ljudskosti. Stvoreni smo čudesno iz ruke Božje da bismo ga ovdje na zemlji proslavili i pomogli našoj braći i sestrama na putu prema nebeskoj domovini. Osjećam da mi Duh Božji ne da mira. U župi sam pokrenuo zajedno s dvojicom mladih očeva jednu molitvenu zajednicu koju smo nazvali Milosrdni Otac. Molimo za našu župu, svećenike, Crkvu... te razmatramo Božju riječ.

Smatram da je osobito važno pripadati zajednici, jer nismo stvoreni

da budemo kao otoci, svatko za sebe. Molitve zajednice su uvijek snažnije i Bogu milije. Želim i u budućnosti biti otvoren poticajima Duha Svetoga gdje me bude trebao za izgradnju Crkve i rast u vlastitom posvećenju.

Pisanje pjesama samo je jedan oblik otkrivanja talenta koji je bio zakopan u meni te se radujem svakoj novoj pjesmi koja je plod moga duhovnog rasta.

Hoćete li u skoroj budućnosti i Blaženicama posvetiti jednu pjesmu?

Sa životom bl. Drinskih mučenica pobliže sam se upoznao u Duhovnom centru u Granešini. Bio sam potresen, a ujedno ponosan spoznavajući veličinu tih, za mene, svetih žena. Imao sam milost i pohoditi mjesta na kojima su djelovale ove izvanredne svjedokinje Božje ljubavi. One su ispunile Isusovu riječ, da nema veće ljubavi od ove: *položiti život za svoje prijatelje*.

Drinske mučenice za mene su primjer svetosti, jer su slijedile Krista potpuno. Živjele su karizmu ljubavi i ostale vjerne Zaručniku i uz cijenu života. Time su pokazale, kao i svi mučenici u povijesti Crkve, da tko živi s Kristom, za Njega je spreman i umrijeti. Ponekad ljudima predložim da svoje potrebe povjere zagovoru ovih svetih Kristovih zaručnica. One su nam i putokaz kako živjeti u zajednici i ljubiti jedni druge kao što

je nas Krist ljubio. Utječem se njihovom zagovoru!

A što se tiče pjesme posvećene njima, ne mogu obećati, ali vjerujem da će jednoga dana i ona izrasti kao plod moje molitve njima.

Više ste puta tijekom razgovora spomenuli Božji poziv na svetost svakoga od nas. Kako Vi doživljavate taj poziv?

Svetost nije bezgrešnost, nego svakodnevna borba sa svojim manama te utvrđivanje u vjeri, nadi i ljubavi koje jedino nalazimo u Trojedinom Bogu. Svetost je moguća jedino u suradnji s Duhom Svetim. Bez njega možemo biti dobri, pa čak i izvrsni ljudi, ali ne i postati sveti.

Vrlo mi je zanimljiva rečenica Thomasa Mertona o svetosti: „Za mene biti svet znači biti tko doista jesam“. Što više uranjam u Gospodinovu prisutnost to više shvaćam da je bit svetosti običnost, odnosno autentičnost vlastitog postojanja. Svetost se ne postiže nekim dokazivanjem okolini u kojoj živimo, nego prihvaćanjem one ljubavi po kojoj smo ono što jesmo i što nam po krštenju pripada, a to je najljepši Božji dar – biti dijete Božje.

Postoji li neki preduvjet za svetost?

Preduvjet za svetost je svakako slobodna svakodnevna odluka za dobro. Kada iskreno dijelim ljubav, tada osjećam da je zaista Bog na djelu, jer se oni koje ljubim osjećaju

dirnutima. Tu *svetu* ljubav mi sami ne možemo stvoriti, već je ona dar odozgor. Shvatio sam da samo ljubeći čovjeka – bilo to dijete, starac, bolestan, sretan ili tužan – samo tada uzvraćam ljubav koju mi je Bog darovao i pozvao me da budem svet.

Više ste puta tijekom razgovora spomenuli Božji poziv na svetost svakoga od nas. Kako Vi doživljavate taj poziv?

Svetost ne možemo odglumiti, jer se ona ili isijava preko nas ili ne. Što sam više u duhu povezan s Isusom i dopuštam njegovu Duhu da djeluje kroz mene, to su bolji moji odnosi s ljudima. Osjetljiviji sam za probleme učenika i lakše im mogu pomoći. I u obitelji: bolje razumijem suprugu i sina.

Nije to uvijek tako i nije lako, ali se trudim oko vrlina i kreposti. Molim također i za dar mudrosti da uspijem uskladiti moju čežnju za pomoći ljudima sa svojom željom za obitelji. Velika je to borba duha, i bez vodstva Duha Svetoga koju primam u razgovoru sa svećenicima ne bih uspio u toj borbi. Zahvalan sam što nam je Isus ostavio Crkvu i sakramente, jer bez njih se ne bismo mogli posvetiti. Biti dobar i biti svet nije isto, jer za svetost trebamo milost.

Ne opravdavaju nas ni naša djela ni naši naponi, nego milost Božja koja ima inicijativu, koja nadilazi i našu inteligenciju i našu volju. Traži ne samo da ju prihvatimo, nego i da dopustimo da nas preobražava. 🌸

Miljenice neba

Koliko već dugo pisala Vam nisam Sestrice drage, miljenice neba, Zar sam već tako otvrdnula srca Ili mi Vaša utjeha ne treba?!

Nižu se dani brzinom komete
Premda po trnju stopala nam gaze.
Života bodlje razdiru tabane,
Što svladat kane vrludave staze.

Sve gudure oštre i vjetrova šibe,
Sutjeske i Drine, hladnih voda čudi,
Ustaviti ne mogu ove bure duše
I pogled što mi put oblaka bludi.

O, oči moje, što gledate gore
Ako kroz oblak nebo ne vidite!
Kad zemaljsko više odgovora nema,
Sklopite vjeđe, šutke zastanite.

Ta, ne gleda se neba rajsko milje
Očima tjelesnim, dok ih misli guše.
Ljepotu beskrajnu, vječnu, neprolaznu
Vide tek oči raskajane duše.

I samo ljubav sva otvara vrata.
I nježnost koju pruža oprastanje.
I samo srce istinu poznaje.
U njemu stanuju i vjera i znanje.

Pa sad Vam, evo, kroz molitvu pišem,
Miljenice neba, Vi, sestrice moje;
Božansku utjehu pošaljite na me
Ko lahor blagi, domovine svoje.

Ana Šušković

Priznanje biltenu „Drinske Mučenice“

U srijedu 16. svibnja 2018., u „Plavoj dvorani“ Nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu, Hrvatsko društvo katoličkih novinara priredilo je proslavu 52. svjetskog dana sredstava društvene komunikacije i dodijelilo nagrade i priznanja. Nagradu za životno djelo fra Boni Zvonimiru Šagiju uručili su riječki nadbiskup Ivan Devčić i predsjednica Društva Suzana Peran. Dodijeljena su i priznanja katoličkim glasilima, odnosno redakcijama koje su tijekom svoga postojanja i izlaženja

dala izniman prinos razvoju katoličkog novinarstva. Priznanje je dodijeljeno i Informativnom biltenu „Drinske mučenice“ za 10 godina njegova izlaženja. 🌸

Sestrama u Binču medalja za humanitarni rad

Sestrama Kćeri Božje ljubavi u Binču općina Vitina dodijelila je 16. svibnja 2018. medalju za dugogodišnji humanitarni rad, osobito u njihovoj privatnoj ambulanti. U Kosovu većinu stanovništva čine muslimani, ali ima i puno katolika i pravoslavaca. Često se znalo čuti: „Sestro, Alah je i nas pogledao kad vas je ovamo poslao.“

U ambulantu dolaze majke s djecom, a mnogo je i starijih koji svakodnevno trebaju medicinsku pomoć. Ono što je najvažnije je lijepa riječ ohrabrenja i odlazak u kućne posjete. Često nakon liječničkog pregleda bolesnici dođu sestrama s receptom i riječima: „Čuli smo da vi dijelite lijek besplatno, iz ljubavi i za

ljubav.“ Gotovo svakoga dana sestre prime od 50 do 60 osoba.

Ova je medalja simbolično priznanje svim sestrama za svu pomoć stanovnicima Binča i okolice od početka njihova dolaska na ove prostore, počevši od pokojne s. Otilije Krämer i s. Miroljube Anđelić koja u ovoj zajednici živi više od 50 godina. 🌸

Posjet Vrhovne Glavarice rodnim župama bl. Drinskih mučenica

s. Gordana Igrac, FDC

Vrhovna glavarica s. Maria Dulce Adams, u pratnji s. Danice Sannader, službene prevoditeljice i vrhovne savjetnice te s. Gordane Igrac, provincijalne glavarice, pohodila je tijekom travnja i svibnja zajednice sestara Provincije Božje Providnosti i razgovarala sa svakom sestrom. Potaknula je sestre na intenzivnije štovanje bl. Drinskih mučenica koje i u današnje vrijeme svojim primjerom plijene pozornost svježinom svoga svjedočanstva i potiču na vjernost i ustrajnost. Susrela se i s biskupima i svećenicima na čijim područjima i župama sestre djeluju.

Tijekom kanonske vizitacije s. Maria Dulce izrazila je želju da posjeti i rodna mjesta naših Blaženica, što se i ostvarilo prilikom posjeta zajednici u Pleternici. Vrhovna Glavarica je u pratnji sestara nazočila euharistijskom slavlju u Godinjaku, rodnom

mjestu s. Jule Ivanišević, oduševljena usrdnom molitvom i pjesmom župljana svojoj blaženoj župljanki s. Juli. Župnik Ivan Nikolić u svom je pozdravnom govoru istaknuo duboku vjeru i pobožnost ponosnih župljana, što svjedoči o vjerničkom *humusu* iz kojega je izrasla i s. Jula, koja je svoju vjeru zapečatila krvlju. Sestra Maria Dulce posjetila je i župnu crkvu u Starom Petrovom Selu, kao i obitelj Vinka Ivaniševića, pranećaka s. Jule.

U Godinjaku s pranećakom s. Jule i mještanima

Prigodom posjeta mons. Vjekoslav Huzjaku, biskupu bjelovarskom, Vrhovnu Glavaricu oduševila je novouređena kapela u Biskupskom dvoru u kojoj je izrađen mozaik bl. Drinskih mučenica i sv. Marka Križevčanina, rad poznatog slovenskog teologa i umjetnika Marka Iva-

na Rupnika. Tada se spontano rodila ideja o odlasku u Veliki Grđevac, rodno mjesto s. Bernadete Banja. U župnoj crkvi, u kojoj je s. Bernadeta krštena, dočeka ih je i pozdravio župnik Mijo Posavec, a nakon toga sestre su posjetile obitelj pranećaka ove najmlađe Drinske mučenice. 🌸

Proslavljen patron župe na Palama

Župa sv. Josipa na Palama, koja se nalazi 18 kilometara istočno od Sarajeva, proslavila je 1. svibnja 2018. svog nebeskog zaštitnika. Svetu misu predvodio je vlč. Dubravko Turalija uz koncelebraciju 20-ak svećenika, a slavljju su se pridružili vjernici sarajevskih župa i sestre raznih redovničkih zajednica.

Upravitelj župe vlč. Fabijan Stanušić podsjetio je prisutne da župa Pale obilježava 90. obljetnicu svoga administrativnog osnutka: 1928. dignuta je na razinu župe, pod nazivom Sjetlina/Pale, te uključena u sarajevski

dekanat. Župa je 1931. imala 928 župljana, a danas ovu vjerničku zajednicu čini samo 50-ak duša. Župa Pale ostala je u povijesti upamćena kao prva postaja križnoga puta blaženih Drinskih mučenica. 🌸

Mučenice na reljefu vrata katedrale u Novom Mestu

U slovenskoj biskupiji Novo Mesto, odakle potječu dvije Drinske mučenice, vrata katedrale ukrašena su brončanim umjetničkim reljefom koji između ostalog prikazuje tri mučenika te biskupije: bl. Alojza Grozdea i bl. Drinske mučenice, s. Krizinu Bojanc i s. Antoniju Fabjan.

Austrijski biskupi u svetištu Blaženica

Austrijska biskupska konferencija održala je od 5. do 8. ožujka 2018. u Sarajevu svoje redovito proljetno zasjedanje. Domaćin austrijskim biskupima bila je Biskupska konferencija BiH na čelu s kardinalom Vincom Puljićem, koji prvo ovakvo zasjedanje u povijesti smatra snažnom porukom solidarnosti.

U srijedu, 7. ožujka biskupi su pohodili Katolički školski centar „Sv. Josip“, a nakon toga slavili su misu u crkvi Kraljice sv. krunice i svetištu Drinskih mučenica. Među pet Drinskih mučenica je i Austrijanka s. Berchmana Leidenix. Predsjedao je i propovijedao biskup iz Klagenfurta Alois Schwarz koji je između

ostaloga rekao: „Jako smo zahvalni što imamo mogućnost biti u ovoj školi i ovom samostanu koje je utemeljila Austrijanka Majka Franziska Lechner. Nalazimo se i na mjestu gdje se časte mučenice sestara Kćeri Božje ljubavi. Te sestre su znale da u životu postoji nešto za što se isplati živjeti, ali i sigurnost za koju se isplati umrijeti.“

Hodočašće svećenika Banjolučke biskupije

U srijedu 6. lipnja 2018. banjolučki biskup Franjo Komarica, pomoćni biskup Marko Semren i 22 svećenika Banjolučke biskupije hodočastili su u Sarajevo kako bi molili zagovor sluge Božjega Josipa Stadlera i bl. Drinskih mučenica. Nakon misnog slavlja u katedrali i molitve na grobu Sluge Božjega, pohodili su crkvu Kraljice svete krunice i pomolili se pred slikom Blaženica.

Zatim su pohodili Pale, mjesto života mučenica, gdje im se pridružio i kardinal Vinko Puljić. Vlč. Fabijan

Stanušić ukratko ih je upoznao s poviješću crkve koja je preživjela tri rata te je jedina drvena župna crkva u Vrhbosanskoj nadbiskupiji koja je u upotrebi do danas.

Hodočašće Postirana putevima Mučenica

Vilma Lazaneo

Na poticaj s. Nevene, koja radi i djeluje u našem mjestu, a pod vodstvom don Tončija Jelinčića, 27. travnja 2018. nas 25 hodočasnika krenulo je putevima naših Mučenica. Tu su još naše voditeljice Svjetlana, zadužena za kulturno povijesne znamenitosti i Vilma, za tehničke i organizacijske stvari. Putujući prema Sarajevu posjetili smo Katolički školski centar u Travniku i grob Petra Barbarića te franjevački samostan, crkvu i muzej u Fojnici, iznenađeni bogatstvom i ljepotom kulturno povijesnog blaga BiH.

U Sarajevu, u Katoličkom školskom centru sv. Josipa, dočekala nas je s. Antonija, vjerna pratiteljica putevima Mučenica. U šetnji kroz Bašćaršiju, u susretu s raznolikošću kultura i naroda, misli nam se vraćaju nekoliko godina unatrag sa željom i molitvom za naš hrvatski narod, da se nevolje kroz koje smo prošli tijekom povijesti više ne ponove. Sljedećega dana, na putu prema Goraždu, posjetili smo Pale. Biti na mjestu gdje su živjele i djelovale Drinske mučenice svima nam je ponos i čast. Bog, pun milosrđa za svakog čovjeka, bio im je putokaz i smjernica.

Vozeći se predjelima Romanije, pratimo u mislima put kojim su ove sestre išle. Mi u autobusu i u lijepom zelenom okruženju, a one – u zimi,

po snijegu i ledu, progonjene i gurne od vojnika, bez prikladne odjeće i obuće – prolazile su ovom planinom. Šutnja u autobusu, uz povremeni uzdah; slušamo tumačenje ovih potrebnih događaja.

U Goraždu je posebno potresno djelovala na nas prostorija zatočeništva sestara u bivšoj vojarni i prozor odakle su skočile u obranu svojih zavjeta. Molitvom i pjesmom zahvalili smo im za njihovo svjedočanstvo i preporučili se njihovu zagovoru. Crvene ruže kao znak mučeništva – simbola ljubavi prema sestrama i Kristu za kojeg su život dale, bacili smo u rijeku Drinu gdje je njihovo tijelo poput ruža otplovilo u zagrljaj njihovu Zaručniku. Blažene mučenice, zagovarajte nas! Hvala Vam što ste nam uzor u velikodušnoj ljubavi prema Kristu.

Dojmovi sestara hodočasnica iz Engleske

Tri sestre novakinje iz engleske provincije Srca Isusova, u pratnji njihove odgojiteljice s. Linde Pergega, u zajedništvu sa sestrama novakinjama iz Zagreba i njihovom odgojiteljicom s. Antonelom Rašić, pohodile su po prvi put mjesta života i mučeništva sestara Blaženica. Taj posjet organiziran je od 14. do 20. lipnja 2018. u sklopu duhovno-studijskog putovanja novakinja obiju provincija, kojima se pridružila i s. Ivana Ćurić, pripravnica za doživotne zavjete.

S. M. Jude Charmak piše: Čitala sam o našim Drinskim mučenicima, ali ništa se ne može usporediti s posjetom mjestima gdje su živjele i umrle. U sobi gdje su se hrabro borile za svoje zavjete, stajala sam gledajući kroz prozor s kojega su skočile. Bila sam zadivljena čvrstinom njihove vjere i hrabrosti. Molila sam za te iste milosti u svom zvanju. Stojeći na obali Drine razmišljala sam o tome kako su blažene sestre bile različite, svaka je imala svoje individualne talente, a opet su sve bile ujedinjene u Bogu.

Njihovi životi i njihova smrt nastaviti će biti primjer za mene. Ujedno osjećam da je vrlo važno govoriti drugima o njihovu svjedočanstvu ljubavi vjernosti, sve do mučeništva.

S. Anna Yeo svjedoči: Prilika da hodam putevima i stepenicama kojima su kročile i uspinjale se Drinske mučenice probudila je u meni jake emocije. Vidjeti i dodirnuti mjesta na kojima su bile, učinilo me svjedokom njihova mučeništva. Dok sam hodala stepenicama kojima su ih odvodili u njihovu „zatvorsku ćeliju“, proživljavala sam strah koji su i one tada doživjele. Međutim, iz nekog razloga taj je strah brzo nestao. Zamijenio ga je osjećaj pouzdanja, vjere i povjerenja u Boga. To mi je dalo snage i hrabrosti da se suočim sa svojim strahovima. I poučilo me kako bi Kćeri Božje ljubavi trebale živjeti.

S. Mary Goncalves ističe: Vjerujem da svaka osoba koja dođe na Drinu, mjesto mu-

čeništva Blaženica, ne odlazi kući praznih ruku. Ovdje nalazim toliko mnogo duhovnih poruka iz kojih se može učiti. Riječi blaženih sestara: „Isuse, spasi nas!“ dugo su odzvanjale u meni. Te su mi riječi otkrile da su sestre živjele svetost u zajedništvu. Taj vapaj govori da nisu molile svaka za sebe, „spasi mene!“, već su molile jedna za drugu: „Isuse, spasi nas!“ Iz toga učim koliko je važno za nas sestre redovnice da molimo jedna za drugu, da nas Isus, naš Spasitelj, oslobodi svih iskušenja. 🌸

Tu je njihova svetost bila prisutna

Vrlo često kad ulazim u samostanske zajednice imam na umu tolike svete duše koje su svojim jednostavnim življenjem čudesno utjecale na ljudske živote. To se jako osjetilo kad smo posjetile mjesto negdašnjeg samostana na Palama u kojemu su živjele naše sestre mučenice. Njihova svetost, njihova požrtvornost, njihovo mučeništvo – počelo je ovdje, u svagdašnjem poniznom i tihom služenju Bogu i ljudima. Tu sam zaista u srcu osjetila i spoznala: Ovo je sveto tlo. Tu je njihova svetost bila prisutna, a u Goraždu se proslavila.

Nije ih rijeka Drina uzela, nego Bog ih je uzeo, tako da i mi danas možemo osjetiti njihovu prisutnost. Ako se zagledamo duboko u srce, primijetit ćemo da i danas živimo oko pet svetih sestara koje nas trajno podsjećaju na njihovo, a i naše, *sve za Boga*. Hvala ti, Isuse, što si bio prisutan u srcima i životima Drinskih mučenica. Pomozi nam da, po njihovu primjeru, učinimo Tvoju ljubav vidljivom u današnjem svijetu.

s. M. Linda Pergega, FDC

Mučenice dobile nove štovatelje

s. Kristina Pišković, BSI

Svjedočanstvo redovnice s hodočašća katoličkih vrtića na Pale i Goražde

O sjećaj koji nas je sve pratio, kako sestre redovnice tako i naše suradnike laike, bio je isti. Poštovanja, nutarnja otvorenost, spremnosti na mijenjanje i težnja za Kristom. Snaga ljubavi kojom su Drinske mučenice ljubile Krista i spremno dale svoj život kako bi ostale vjerne danom zavjetu, ostavlja nas bez riječi.

Kada smo ulazili u zgradu u Goraždu zavladała je potpuna tišina koja nam je dala mogućnost poniranja u sve ono što se ovdje dogodilo. Ta je tišina bila tako rječita. Govorila je o ljubavi, o smislu za žrtvu, o posvemašnjem predanju i o tome kako se drži Bogu dano obećanje. Snažan je bio poticaj da zahvalimo Kristu za snagu ljubavi dragih Mučenica.

Da, tišina daje mogućnost da se ide dalje, da se stavi u pitanje i vlastiti život. Koliko ja ljubim Krista? Koliko držim do zavjeta njemu obećana? Jesu li oni vidljivi u mojim mislima, riječima i djelima? To je bio trenutak kada smo mi redovnice mogle obnoviti svoje zavjete i predanje Kristu. Snaga sada izgovorenog „da“ ima posebnu jačinu, ali i sigurnost da će nas u našem hodu pratiti zagovor dragih Mučenica.

Teško je bilo napustiti nastalu tišinu koja nas je posve obuzela i koja je dalje nosila naše misli i osjećaje. Pet ruža bačenih u Drinu, koje su mirno plovile prema svom ušću, govore su o prolaznosti. Sve materijalno će nestati, ostaje snaga ljubavi kojom osiguravamo svoje zajedništvo s Kristom. Vjerujemo da su tjelesa mučenica očistila vodu rijeke Drine i svojom žrtvom učinile da tisuće nevinih koji su tu našli grob zajedno s njima sada uživaju radost nebeskog života.

Tu, na obali Drine, našle smo komadić neba za kojim smo težile. Bijasmo uronjene u svetište svoje duše. Unatoč nepravdi njima učinjenoj, tu nađosmo oprost, spokoj, ljubav. O kako bi bilo dobro ostati tu još neko vrijeme i dopustiti da nas Bog svojim mirom i govorom ljubavi sestara mučenica oblikuje u nove, njemu

posve predane osobe! Cilj hodočašća je postignut. Snagom tišine, molitvom i zagovorom blaženica obukli smo se u novo ruho, s kojim odlazimo natrag na svoja radna mjesta. Vjerujemo da će susret sa *svetim* mijenjati i ozdravljati naše odnose na svim razinama, a napose prema Bogu.

Drinske mučenice u nama su dobile nove štovatelje. Želja nam je širiti pobožnost prema njima jer ih Bog baš u ovo vrijeme stavlja na oltar da budu svjetionik čistoće posvećenim osobama, mladima i supružnicima u braku. Drinske mučenice, molite za nas! 🙏

„Pisma“ prvopričesnika Mučenicama

Nakon kateheze o bl. Drinskim mučenicama, prvopričesnici u Postirima na Braču uputili su im svoje molbe i zahvale u obliku pisama. Donosimo neke dijelove.

Drage Drinske mučenice, časna nam je pričala o vama kako su vas protjerali iz vašeg samostana, kako vam je gorjela kuća i kako su se pet hostija našle u kaležu, kao vas pet. Vi ste pomagale ljudima, pa ću i ja pomagati što više mogu. Drinske mučenice, molite za nas! (Nora)

Vi ste mučenice, ja prvopričesnik. Budući da imamo nešto zajedničko, a to je ljubav prema Bogu, želio bih vam ovom prilikom nešto reći. Molim vas da molite za moju obitelj, za moje prijatelje i sve ljude ovog svijeta. Molim vas da ozdrave svi ljudi koji su bolesni. (Mark Antonio)

Hvala vam što ste dale život za Isusa. Molit ću vam se da svi budemo dobri i sretni. (Antea)

Hvala vam što ste mi pokazale put prema Isusu. (Marino)

Drinske mučenice, bile ste dobre, pomozite mi da i ja budem dobra. Molim vas da svi ljudi na ovom svijetu budu dobri. Ja sam prvopričesnica, molim vas da mi pomognete da više ljubim Isusa. (Klara)

Drinske mučenice, molim vas da se mama i tata više ljube i da se manje svađam sa sestrom. (Vana)

Molim vas da više ne bude rata i da nekad pronađu vašu tijela. (Šimun)

Uslišanja po zagovoru Blaženica

Najmlađa beba s transplantiranom jetrom

Svi smo se radovali rođenju malog Mihaela. Bio je naše prvo dijete, dugo očekivano. Trudnoća i porod prošli su sasvim uredno. I prvi mjesec života. No, onda je odjednom Mihael sav požutio i hitno je prebačen u zagrebačku bolnicu Rebro. Obavljaju se pretrage, sati se čine kao godine. Zatajenje jetre! Svi znamo da bez jetre ne možemo živjeti, pa su u skladu s tim liječnici rekli da Mihael može živjeti još dva sata, dva dana ili dva tjedna. Teško je čuti takvu vijest, a kamoli meni, majci koja sam ga devet mjeseci nosila pod srcem, i ocu koji je opipavao njegove udarce i radovao se trčanju sa svojim junakom.

Cijela velika obitelj počela je moliti, a uključili su se i kumovi, prijatelji, znanci, časne sestre i svećenici. Božjim čudom, dijete je unatoč teškim nalazima pokazivalo odlične motoričke i refleksne rezultate pa je s napunjena tri mjeseca postao najmlađa beba s transplantiranom jetrom. Međutim, nakon operacije, koja je prošla izvanredno, krvarenje se nikako nije zaustavljalo. Sestra Ivana iz zajednice sestara Kćeri Božje ljubavi počela je moliti litanije bl. Drinskim mučenicama, kao devetnicu. S njom su molile i ostale sestre, a molili smo i mi, Mihaelova obitelj i rodbina. I krvarenje je prestalo treći dan od operacije.

Deveti dan Mihaela su iz intenzivne njege vratili na odjel. Počeo je njegov čudesni i divni oporavak.

Zahvalna srca nastavljamo molitvu Mučenicama. Zahvaljujući Božjoj ljubavi i milosrđu, danas mi, Mihaelovi roditelji, uživamo u njegovim prvim koracima i trčkanju, prvim riječima koje izgovara i osmijesima koje poklanja svima koje sretno. Zahvalni smo Bogu što nam je pokazao svoje milosrđe po zagovoru bl. Drinskih mučenica!

Snježana i Ivan, Slavonski Brod

Božja prilika ili neprijateljska napast

Želim posvjedočiti o jednom uslišanju prije godinu i pol, onoga dana kada je postavljen kip Drinskih mučenica u Granešini. Tom svečanom činu sam i ja prisustvovala, zahvalna Bogu i za to što sam tada u živo poljubila ruku našem blagopokojnom svećeniku Anti Bakoviću.

Došla sam moliti za moju kolegicu. Prije šest godina rastala se od muža, a upravo u to vrijeme on je inzistirao da se pomire. Bila je na velikoj mucu. Nije željela ponovno proživljavati sve što je prije prolazila. Zamolila me da se pomolim za nju da spozna je li to Božja prilika ili neprijateljska napast. Stala sam pred kip mučenica i cijelim sam ih srcem zamolila neka one kod Boga zagovaraju moju kolegicu da donese odluku koja je po Njegovoj volji. Dok sam tako molila, zagrlila sam ih, svih pet, i nekako iznutra čula riječ: prilika. Shvatila sam, moja prijateljica se treba vratiti svome mužu. Ali, još sam malo pričekala prije nego što sam joj to rekla.

Nedugo nakon toga, rekla mi je da osjeća želju da se vrati svome mužu. Tada sam joj ispričala kako sam žarko molila Mučenice i što sam tada u srcu osjetila. Njoj je to bila potvrda da je po Božjem planu da se vrati mužu. Nakon tri dana to je i učinila. Sada su već zajedno godinu i pol dana. Kaže da ga ne prepoznaje, toliko je pažljiv, brižan, nježan, pravi muž kakav treba biti. Hvala dragom Isusu i hvala blaženim Drinskim mučenicama, mojim pomoćnicama i mojim zagovornicama u svemu što mi treba u životu, a što je u skladu s Božjom voljom.

Manda H., Sesvetska Sela

Zahvala darovateljima

Mirna Zrinski, Županja; Napredak Futura d.o.o., Zagreb; Blanka Kralj, Oroslavje; Antun Pospišil, Slavonski Brod; rodbina s. Krizine mučenice, Šmarjeta, Slovenija; Marija Malić Wittner, Zagreb; Anđa Jularić, Osijek; Ruža Gavran, Breza kod Sarajeva; Marija Križek, Zagreb; vlč. Ivan Grbešić i župljani župe sv. Marije, Sisak; Nediljka Andrić, Slavonski Brod; Marija Mazarekić, Zagreb.

Zahvaljujemo svima koji molitvom, suradnjom i novčanim priložima potpomažu kauzu i tiskanje biltena Drinskih mučenica!

Središnja proslava 150. obljetnice Družbe

Iz izvješća s. M. Tee Barnjak, FDC

Na svetkovinu Presvetog Srca Isusova, u petak 8. lipnja 2018., u katedrali sv. Stjepana u Beču započelo je trodnevno zahvalno slavlje za 150 godina postojanja Družbe Kćeri Božje ljubavi. Euharistijsko slavlje predvodio je p. Dariusz Schutzki, biskupski vikar Bečke nadbiskupije u zajedništvu s 15-ak svećenika.

Predvođene s. Mariom Dulce Adams, vrhovnom glavaricom, članicama Vrhovne uprave, provincijalnim glavaricama svih provincija i poglavaricama viceprovincija, misi zahvalnici prisustvovalo je preko 200 sestara iz svih krajeva svijeta.

Bili su prisutni i suradnici, prijatelji i dobročinitelji sestara, vjernici iz Edlinga, rodnoga mjesta utemeljiteljice Majke Franziske Lechner te učenici iz bečkih škola koje su nekoć, ali koje još i danas vode sestre.

Iz naše Provincije Božje providnosti sudjelovalo je preko 50 sestara, naše novakinje, postulante i kandidatice predvođene s. Gordanom Igreg, provincijalnom glavaricom i članicama Provincijalne uprave. Za-

hvalnom slavlju pridružilo se i 40-ak vjernika laika, među kojima su bili Suradnici Božje ljubavi i grupa vjernica iz Zagreba te vjernici iz dviju albanskih katoličkih misija u Švicarskoj. U znak sjećanja na ovaj veliki jubilej provincijalna glavarica s. Gordana uručila je, u ime svih sestara Provincije, austrijskoj provincijalki s. Emanueli prigodne poklone: misionicu s logom Družbe i umjetničku sliku s. Luke Liengitz, Austrijanke koja je među prvim sestrama došla kao misionarka u Bosnu (djelo akademskog slikara Davora Žilića).

Na početku je srdačnu dobrodošlicu svima uputila s. Emanuela Czermak, provincijalna glavarica austrijske provincije, domaćina i glavnog organizatora ove središnje proslave. P. Dariusz je u propovijedi naglasio da se mnogi od nazočnih međusobno ne razumiju zbog jezičnih barijera, ali da postoji jedan jezik koji svi razumiju, a to je jezik ljubavi. Riječima zahvale svima okupljenima obratila se s. Maria Dulce Adams, vrhovna glavarica.

Drugi dan proslave započeo je kratkom komemoracijom u ulici Taubstumengasse 5, gdje je nekoć

Majka Franziska unajmila prvi stan, iz kojega je uputila molbu za osnivanje svoje buduće zajednice. Blagoslovljena je ploča s natpisom: *U ovoj je kući u vremenu osnivanja Družbe Kćeri Božje ljubavi, 21. studenoga 1868. stanovala Franziska Lechner.* Svetu misu u crkvi Rođenja Marijina predvodio je vlč. Cliff Pinto, a poslijepodne su u istoj crkvi sestre iz Poljske, uz pratnju orkestra Del Arte, izvele oratorij „Omnia pro Deo“ za koji je tekst napisala s. Zofia Szymanek, a glazbu je komponirao poljski glazbenik Piotr Pałka.

Poslije koncerta sudionici proslave posjetili su kuću – nekadašnji samostan Maria Hilf – u Breitenfurtu nedaleko od Beča, u kojoj je Utemeljiteljica provela svoje posljednje dane te razgledali spomen-sobu njezina preminuća; pohodili su i mjesno groblje gdje je prvotno bila sahranjena. Zatim su se u procesiji, od samosta-

na sv. Josipa, uputili na sestarsko groblje na kojemu je sahranjeno oko 800 sestara i gdje se nalazi kriptas posmrtnim ostacima Majke Franziske i njezinih nasljednica. Nakon što je iz Kronike te zajednice pročitano o prijenosu posmrtnih ostataka Utemeljiteljice iz prvotnoga mjesta ukopa, svi prisutni imali

su priliku ući u kriptu i osobno moliti uz grob Majke Franziske.

Zadnjeg dana proslave Jubileja, euharistijsko slavlje u crkvi Majke Divne predvodio je vlč. Thomas J. Lambrichs u zajedništvu s 10-ak svećenika. Zahvalio je Bogu za sve dobro koje su članice Družbe tijekom 150 godina učinile u raznim dijelovima svijeta. Sestre su posebno zahvalile za sve žive i pokojne Kćeri Božje ljubavi koje su svoje živote ugradile u

Činiti Božju ljubav vidljivom i iskustvenom u svijetu. Družbu Kćeri Božje ljubavi osnovala je 1868. službenica Božja Majka Franziska Lechner (1833.-1894.). U znak zahvalnosti prigodom Jubilarne godine 2018. Poslije razgledavanja Kuće matice, sudionici proslave Jubileja posjetili su Marijin zavod u kojem je bila Prva kuća matica. U njoj je Majka Franziska s prvim sestrama boravila od 1868. do 1888. i tu započela odgojno-obrazovni apostolat, osobito usmjeren na

život Družbe, a zahvali i molitvi pridružili su se brojni suradnici, prijatelji i dobročinitelji.

Uz ulaz u Kuću maticu otkrivena je i blagoslovljena spomen-ploča s logom Jubilarne godine i natpisom:

pomoć djevojkama kućnim pomoćnicama i siročadi. U ovom je Zavodu najprije kao učenica, a potom kao sestra i učiteljica, prije odlaska u Bosnu, živjela i blažena s. Berchmana Leidenix. 🌸

Ono što smo doživjeli na našem hodočašću teško je opisati. Sada još više cijenim sestre Kćeri Božje ljubavi i divnu, hrabru i jaku osobnost utemeljiteljice Majke Franziske Lechner. Ona je činila nešto nemoguće za ženu toga vremena. To mogu samo iznimne osobe. Svečanost je bila dostojna njezine veličine. Budimo ponosni što svojom malenkošću možemo nastavljati činiti ljubav vidljivom u našoj stvarnosti.

Marija Mihaljević

Glavna karakterna osobina Družbe treba biti poniznost njezinih članica. One će visoko cijeniti svoj poziv, ali će to skromnije misliti o samima sebi.

Statuti Družbe iz 1871.

Molitva

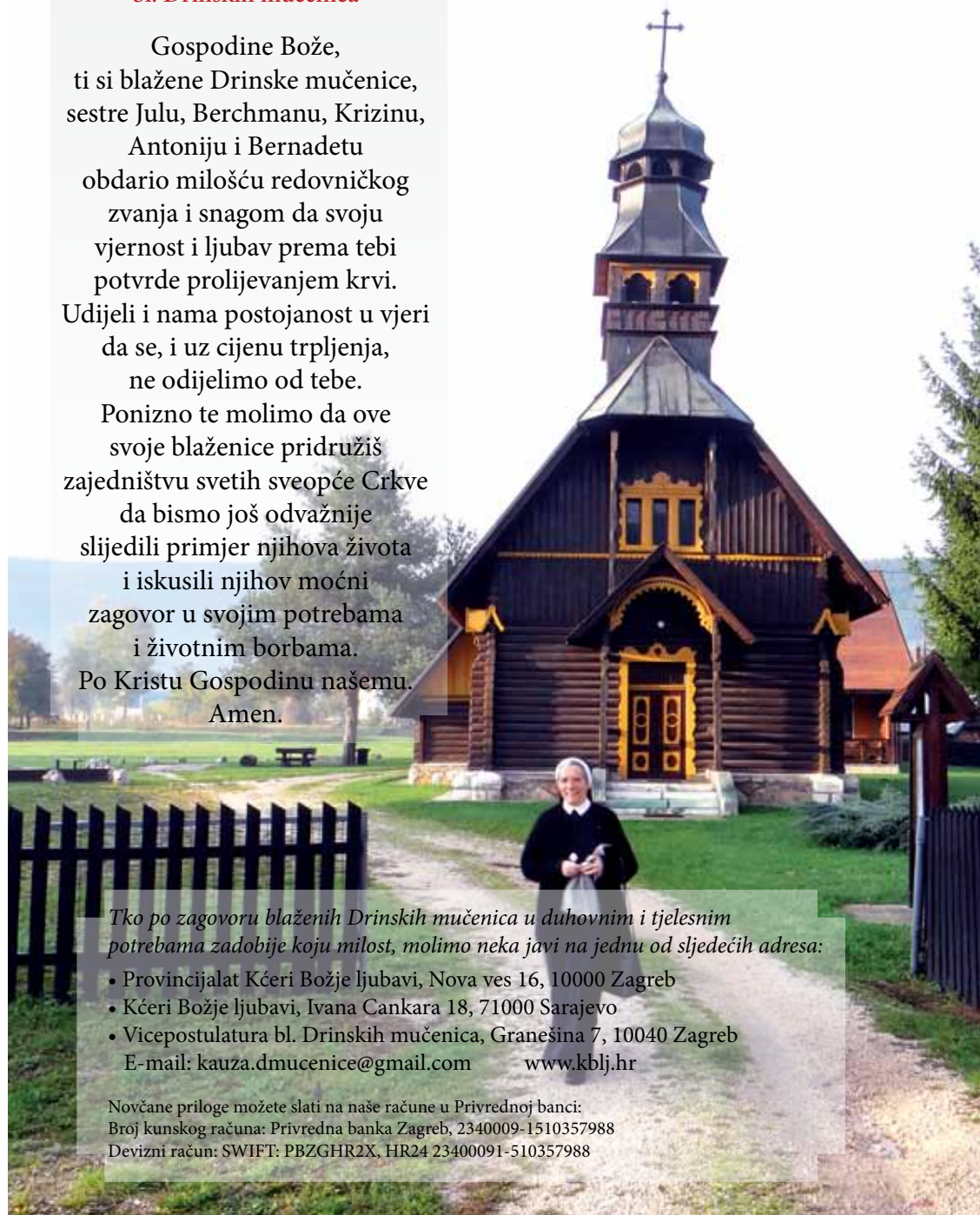
za proglašenje svetima
bl. Drinskih mučenica

Gospodine Bože,
ti si blažene Drinske mučenice,
sestre Julu, Berchmanu, Krizinu,
Antoniju i Bernadetu
obdario milošću redovničkog
zvanja i snagom da svoju
vjernost i ljubav prema tebi
potvrde prolijevanjem krvi.

Udijeli i nama postojanost u vjeri
da se, i uz cijenu trpljenja,
ne odijelimo od tebe.

Ponizno te molimo da ove
svoje blaženice pridružiš
zajedništvu svetih sveopće Crkve
da bismo još odvažnije
slijedili primjer njihova života
i iskusili njihov moćni
zagovor u svojim potrebama
i životnim borbama.

Po Kristu Gospodinu našem.
Amen.

Tko po zagovoru blaženih Drinskih mučenica u duhovnim i tjelesnim potrebama zadobije koju milost, molimo neka javi na jednu od sljedećih adresa:

- Provincijalat Kćeri Božje ljubavi, Nova ves 16, 10000 Zagreb
  - Kćeri Božje ljubavi, Ivana Cankara 18, 71000 Sarajevo
  - Vicepostulatura bl. Drinskih mučenica, Granešina 7, 10040 Zagreb
- E-mail: kauza.dmucenice@gmail.com   www.kblj.hr

Novčane priloge možete slati na naše račune u Privrednoj banci:
Broj kunskog računa: Privredna banka Zagreb, 2340009-1510357988
Devizni račun: SWIFT: PBZGHR2X, HR24 23400091-510357988

**Koliko smo često u napasti da se držimo
blizu sigurne obale!
Ali Gospodin nas poziva da se
otisnemo na pučinu
i bacimo naše mreže u dublje vode.**

Radujte se i kličite, br. 130

